

Enemmän kuin numeroita

'ENEMMÄN KUIN NUMEROITA'
OPETTAJAN KÄSIKIRJA
SIIRTOLAISUUTEEN JA
TURVAPAIKANHAKUUN
EUROOPASSA

IOM:n päämäärä on edistää hallittua siirtolaisuutta ottamalla huomioon sekä valtioiden että siirtolaisten tarpeet. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM on alallaan tärkein hallitustenvälinen järjestö, joka tukee kumppaneidensa kanssa kansainvälisen siirtolaisuuden hallinnan haasteissa, edistää siirtolaisuuteen liittyvien ilmiöiden ymmärrystä, tukee siirtolaisuutta, joka edistää sosiaalista ja taloudellista kehitystä ja edistää siirtolaisten ihmisarvoa ja hyvinvointia.

UNHCR on riippumaton, humanitaarinen organisaatio. Järjestön ensisijainen tarkoitus on turvata pakolaisten oikeudet ja hyvinvointi. YK:n pakolaisjärjestö UNHCR pyrkii takaamaan, että jokaisella on oikeus turvapaikan hakemiseen ja mahdollisuus löytää turvapaikka toisesta valtiosta. Pakolaisten suojeluun kuuluu myös tiedottaminen pakolaisuutta koskevista asioista. On tärkeää muistaa, että pakolaiset eivät ole uhka vaan heidän elämänsä on ollut uhattuna. Lähes 60-vuotisen historiansa aikana UNHCR on auttanut noin 50 miljoonaa ihmistä uuteen alkuun.

JULKAISIJA

IOM
Rue Montoyer 40
B-1000 Bryssel
Belgia

UNHCR
Rue Van Eyckstraat 11B
B-1050 Bryssel
Belgia

© IOM/UNHCR 2009
Kaikki oikeudet pidätetään
ISBN 978-92-9068-497-8

TEKIJÄT JA KIITOKSET

DVD-levyn ja opettajan käsikirjan ovat tuottaneet IOM ja UNHCR osana Euroopan komission European Refugee 2006 fund -rahastosta rahoittamaa "Enemmän kuin numeroita" -hanketta.

DVD-levy

Käsikirjoitus, kuvaus ja ohjaus: Florence Aigner, Simon Arazi, Valérie Berteau, François Ducat, Laurent Van Lancker ja Philippe Witjes. **Editointi:** Simon Arazi. **Värikorjaus:** Stéphane Higelin. **Äänitys:** Sylvain Geoffroy.

Tuotanto: Polymorfilms ja Triangle 7

Adelina: osissa Adelina, Albina, Elmaze, Muhamed sekä hänen sukunsa Gjilanissa, Durgutissa ja Kadrijessa
Kuvaus ja ääni Kosovossa: Adelina ja Albina

Kiitos: Vania Ramirez, Adelinan perhe ja suku,
Johnny ja Université Libre de Bruxelles

Tino: osissa Tino

Kiitos: Giovanni Orlandi, Le Musée de la Mine du Bois-De-Luc, L'Ecomusée du Bois-De-Luc ja kustantaja Alan Sutton
kirjan "Le Centre" kuvien käyttöoikeudesta ja théâtre de La Louvière kahvila.

Alfredo & Veronica: osissa Alfredo ja Veronica

Doré: osissa Doré ja Frauke

Kiitos: Frauke Scheller ja Team Chakal

Lisäkuvat "Comme un lundi" © Philippe Witjes
2004.

Rean: osissa Reani ja Kehan
Lisäkuvat Guillaume Van den Berghe
Lisäkuvat Pakolaiskeskus 'Le petit Château' © Rean ja
© Polymorfilms/PTTL
Lisäkuvat 'Surya' © Polymorfilms
Lisäkuvat teatteri © Cinétroupe

Kiitos: Tommy ja Akram.

Haluamme kiittää myös kaikkia DVD:n henkilökuvien
kuvauksiin osallistuneita.

OPETTAJAN KÄSIKIRJA

Pedagoginen asiantuntemus Mounir Zarour

Graafinen suunnittelu Deniz Kazma

Suomenkielinen teksti ViaVerbia, IOM/UNHCR

Kieliasun tarkastus Mirkka Mattila (IOM), Essi Syrjäkari (IOM)

Painopaikka Impression Snel

Valokuvat: Salkku: ©Kosaeva s. 22 **Xray:** ©AFP/Ho s. 22, 35 **Vene:** ©UNHCR/L. Boldrini s. 22, 35 **Unelmointi:** ©Florian/
Transparency/Photovoice s. 29 **Tyhjä silta:** ©Tatiana/Transparency/Photovoice s. 22, 30 **Ystäväni:** ©Hawdin/Transparency/
Photovoice s. 22, 29 **Kysymysmerkki:** ©Florian/Transparency/Photovoice s. 22, 29

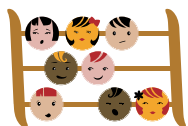
Erityiskiitokset Anne Bathily, 2bouts asbl (Foued Bellali), Deborah Benarrosh, Mado ja Sacha.

Polymorfilms:

Florence Aigner, Simon Arazi, Valérie Berteau, François Ducat, Laurent Van Lancker ja Ilse Wijnen

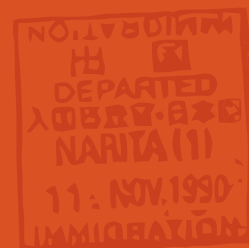
DVD:n ja Opettajan käsikirjan tarkistus Ailsa Jones (IOM), Tamara Keating (IOM)
Vanessa Saenen (UNHCR) ja Annabelle Roig (UNHCR)

Enemmän kuin
numeroita

'ENEMMÄN KUIN NUMEROITA'
OPETTAJAN KÄSIKIRJA
SIIRTOLAISUUTEEN JA
TURVAPAIKANHAKUUN
EUROOPASSA

ALUKSI	5
JOHDANTO	6
• SIIRTOLAISUUS JA TURVAPAIKAN HAKU EUROOPASSA	7
• AVAINKÄSITTEET	9
NÄIN KÄYTÄT 'ENEMMÄN KUIN NUMEROITA' -OPETUSMATERIAALIA	11
• DVD-LEVY 'ENEMMÄN KUIN NUMEROITA'	12
• VIRIKKEET	12
• KESTO	13
• IKÄRYHMÄT	13
• LISÄKSI	13
VIRIKKEET	14
AVAINHARJOITUS (KAIKKI IKÄRYHMÄT)	15
• DVD-ELOKUVA 'ENEMMÄN KUIN NUMEROITA'	16
• TARINANKERRONTA- TAI MIELIPIDPELI	20
TEMAATTISET HARJOITUKSET	25
• SIIRTOTYÖLÄISET (15–18-VUOTIAAT)	26
• ALAIKÄISET ILMAN HUOLTAJAA (12–14-VUOTIAAT)	28
• TURVAPAIKANHAKU JA SIIRTOLAISUUS MEDIASSA (KAIKKI IKÄRYHMÄT)	31
• IHMISKAUPPA JA -SALAKULJETUS (15–18-VUOTIAAT)	33
LINKIT	37

● ALUKSI

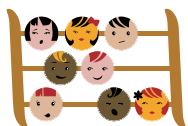
'Enemmän kuin numeroita' on opettajille ja muille kasvattajille suunnattu apuväline kansalais- ja kansainvälisyyskasvatuksen tueksi, koskien siirtolaisuutta, turvapaikanhakua ja pakolaisuutta Euroopan unionin alueella. Opetusmateriaali on suunniteltu sovellettavaksi 12–18-vuotiaiden opetuksessa.

Siirtolaisuuteen, turvapaikanhakuun ja pakolaisuuteen liittyvien kysymysten sosiaalinen ja poliittinen merkitys on kasvanut viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana samalla, kun ilmiö on levinnyt maailmanlaajuisesti. Samanaikaisesti myös syrjintä, rasismi ja vihamielisyys vierasmaalaisia kohtaan ovat kasvaneet ja aiheuttaneet jännitteitä eri yhteisöjen välille.

Sitä mukaa kun eurooppalaiset yhteiskunnat muuttuvat aikaisempaa monikulttuurisemmiksi, tulee tietoisuuden niistä monista syistä, joiden takia ihmiset joutuvat pakotettuna tai vapaaehtoisesti jättämään oman maansa, kasvaa. Siirtolaisuuteen tai pakolaisuuteen johtavien syiden tiedostaminen voi auttaa ymmärtämään ja kunnioittamaan monimuotoisuutta ja vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Etenkin nuoret tarvitsevat lisää ajankohtaista tietoa muodostaessaan mielipiteitään näistä monitahoisista kysymyksistä.

Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM ja YK:n pakolaisjärjestö UNHCR ovat yhdistäneet voimavaroja tämän opetusmateriaalin kehittämiseksi ja levittämiseksi. *'Enemmän kuin numeroita'*-opetusmateriaalin tarkoituksena on rohkaista nuoria avoimeen ja ajankohtaiseen, tietoon perustuvaan keskusteluun siirtolaisuudesta, turvapaikanhausta ja pakolaisuudesta.

Opetusmateriaalin tarkoituksena on auttaa nuoria tiedostamaan, että jokaisen siirtolaisuuteen, turvapaikanhakuun ja pakolaisuuteen liittyvän tilaston ja numeron takana ovat ihmisen kasvot ja henkilökohtainen tarina.

Enemmän kuin
numeroita

JOHDANTO

- SIIRTOLAISUUS JA TURVAPAIKANHAKU EUROOPASSA
- KESKEISET KÄSITTEET

● SIIRTOLAISUUS JA TURVAPAIKANHAKU EUROOPASSA

Johdanto

Ihmiset ovat muuttaneet läpi historian, usein parantaakseen elämänlaatuaan, löytääkseen perheelleen tai lapsilleen parempia toimeentulomahdollisuuksia, päästäkseen pois köyhyydestä tai paetessaan vainoa, yhteiskunnallista epävakautta tai sotaa. Eurooppalaisen yhteisön muuttuessa yhä monikulttuurisemmaksi, maahanmuuttoon ja pakolaisuuteen liittyvät kysymykset nousevat kasvavissa määrin osaksi jokapäiväistä elämäämme. Tämä uusi tilanne tuo mukanaan sekä rikkauksia että haasteita. Mutta missä määrin me ymmärrämme näitä asioita ja miksi ne ovat tärkeitä? Seuraavilla sivuilla pyrimme esittämään keskeisimmät siirtolaisuutta ja turvapaikanhakua koskevat käsitteet ja tärkeimmät niihin liittyvät kysymykset Euroopan unionin alueella.

Siirtolaisuus ja turvapaikanhaku EU:n alueella

Taustaa

Historiallisesta näkökulmasta katsottuna Eurooppaa ovat maanosana leimanneet laajat muuttoliikkeet. Erityisesti 1800- ja 1900-luvuilla maastamuutto oli suurta, kun joukoittain eurooppalaisia lähti etsimään parempaa tulevaisuutta Pohjois- ja Etelä-Amerikasta sekä entisistä siirtomaista.

Toisen maailmansodan jälkeen suuret määrät konflikteissa kotinsa menettäneitä sijoittui uudelleen kotimaansa alueella. Osa löysi kodin myös muista Euroopan maista, toisten lähtiessä kohti Pohjois- tai Etelä-Amerikkaa ja Australiaa – maita joissa siirtotyöläisille oli kysyntää.

Vaikka pakolaisten virta Itä-Euroopasta jatkuu läpi kylmän sodan, Länsi-Euroopasta tuli samalla myös muunlaisen maahanmuuton kohde. Aluksi maahanmuuttoa leimasivat 1950- ja 1960-lukujen vierastyöläishankkeet, joiden kautta siirtotyöläisiä palkattiin jälleenrakennustöihin. Uudenkaltaisen siirtolaisuuden aallon synnytti maahanmuutto entisistä siirtomaista, Afrikasta ja Aasiasta.

Seuraavina vuosikymmeninä siirtolaisuus ja maahanmuutto muodostuivat entistä moniulotteisemmiksi, kun Eurooppaan saapui ihmisiä kaikkialta maailmasta, useista eri syistä. Eri puolilla maailmaa sattuneista selkkauksista ja ihmisoikeusrikkomuksista johtuen pakolaisia ja turvapaikanhakijoita saapui Eurooppaan 1970-, 80- ja 90-luvuilla. Berliinin muurin murtumisen jälkeen ihmisten salakuljetus ja ihmiskauppa nousivat yleiseen tietoisuuteen ja maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden usein hyvin turvattomaan asemaan alettiin kiinnittää huomiota.

Pakolaisten ja maahanmuuttajien pääsy Eurooppaan vaikeutui, kun Euroopan unioni asteittain vahvisti

rajavalvontaa. Nykyään maahanmuuttajat ja pakolaiset etsivät uusia, mutta entistä vaarallisempia reittejä päästäkseen EU:n alueelle.

Monet uudet tulokkaat saapuvat Euroopan unioniin siirtotyöläisinä, paikkaamaan työvoimapulaa, etsimään parempia työmahdollisuuksia tai perheenyhdistämisen kautta.

EU:n muuttuvasta väestörakenteesta johtuen asiantuntijat ovat ennustaneet, että EU-maat joutuvat lisääntyvässä määrin tukeutumaan maahanmuuttoon turvatakseen talouskasvun alueen oman väestön ikääntyessä ja syntyvyyden ollessa alhaista. Monet siirtotyöläiset sijoittuvat matalan koulutustason tehtäviin, joita paikalliset asukkaat eivät usein halua tehdä. Toisaalta korkeasti koulutettuja siirtotyöläisiä palkataan myös tehtäviin, joiden tekijöistä on paikallisilla työmarkkinoilla pulaa.

Siirtolaiset saapuvat Eurooppaan myös monista muista syistä, kuten opiskelujen takia tai turisteina. Siirtolaisten Euroopassa viettämät ajanjaksot vaihtelevat, ja he voivat asettua myös pysyvästi asumaan johonkin EU-maahan.

Samalla EU-maat vastaanottavat ja tarjoavat suojapaikan monille pakolaisille ja turvapaikanhakijoille, jotka pakenevat vainoa ja sotaa.

Laiton maahanmuutto

Euroopan unionin mahdollisuudet ottaa vastaan laillisia maahanmuuttajia ovat kuitenkin rajalliset. Niille, joille laillinen maahanmuutto ei ole vaihtoehto (esimerkiksi tapauksessa jossa siirtotyöläisyyteen oikeuttava viisumi on evätty), mutta joilla on voimakas tarve muuttaa EU:n alueelle taloudellisista, sosiaalisista tai muista syistä johtuen, laitton maahanmuutto voi olla ainoa vaihtoehto. Monissa tapauksissa siirtolaiset, jotka haluavat muuttaa

Eurooppaan, saapuvat laillisia reittejä pitkin (esimerkiksi turisteina tai opiskelijoina), mutta jäävät alueelle viisumin tai maahantuloluvan päättymisen jälkeen. Toiset, joilla ei ole mahdollisuutta saapua laillisia reittejä pitkin, valitsevat yhä useammin vaarallisia reittejä. Yleinen laitton maahanmuuttoreitti Eurooppaan on Adrianmeren tai Välimeren ylittäminen veneellä tai EU:n itäisen rajan ylittäminen, esimerkiksi rekkoihin piiloutumalla.

Laittomat maahanmuuttajat eivät usein ole täysin tietoisia matkaan liittyvistä vaaroista tai perillä odottavasta arkitodellisuudesta. Useille pakomatka Eurooppaan on riski, joka otetaan paremman tulevaisuuden toivossa.

Viime aikoina EU:n jäsenvaltiot ovat kiinnittäneet entistä enemmän huomiota laitton maahanmuuton estämiseen ja rajavalvonnan tehostamiseen. Tämä on saanut joitakin kritikoita kutsumaan Euroopan unionia nimellä "Fortress Europe", "Linnoitus Eurooppa", joka viittaa ylimitotettuun valvontaan. Sen lisäksi monet uskovat, että tällainen valvonta estää pakolaisia ja turvapaikanhakijoita – ihmisiä, jotka tarvitsevat kansainvälistä suojelua – saamasta turvapaikkaa Euroopassa.

Sekoittunut muuttoliike

Monet pakolaiset ja turvapaikanhakijat ovat huomanneet pääsyn EU:n alueelle olevan entistä vaikeampaa, ja siksi he käyttävät samoja vaarallisia reittejä kuin laittomat maahanmuuttajat. Joillekin tämä voi olla ainoa tapa välttää sota tai vaino. Vaikka maahanmuuttajat, pakolaiset ja turvapaikanhakijat käyttävät usein samoja keinoja päästäkseen Eurooppaan, turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten tarve suojelulle on ensisijainen.

Maahanmuuttopolitiikka

Euroopan Unionin jäsenvaltiot päättävät omasta maahanmuuttopolitiikastaan, joka saattaa vaihdella huomattavasti maiden välillä. Joissakin maahanmuuttoa ja siirtolaisuutta koskevissa kysymyksissä vallitsee kuitenkin yksimielisyys kaikkien tai lähes kaikkien jäsenvaltioiden välillä. Näkökulma siirtolaisuuteen ja maahanmuuttoon on usein perustunut taloudellisen kasvun ja työmarkkinoiden puutteiden asettamiin haasteisiin. Lisäksi maahanmuuttajien kotoutuminen ja taistelu laitonta siirtolaisuutta (etenkin ihmisten hyväksikäyttöä, salakuljetusta ja kauppaa) vastaan on EU-maille erittäin tärkeää.

Turvapaikkapolitiikka

Tarve EU-jäsenmaiden väliselle yhteistyölle turvapaikanhakuun liittyvissä kysymyksissä on kasvanut. Jotta turvapaikka voitaisiin taata niille, jotka sitä todella tarvitsevat, ensimmäinen jäsenvaltioille vähimmäisvaatimukset asettava lakipaketti saatiin aikaan vuosien 1999 ja 2005 välillä, Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän rakentamisen ensimmäisessä vaiheessa. EU on asettanut tavoitteen yhteisen järjestelmän luomiseksi vuoteen 2012 mennessä. Hankkeen lopullinen tavoite on varmistaa, että pakolaisilla on kaikissa jäsenvaltioissa yhtäläinen oikeus ja mahdollisuus turvapaikanhakuun.

Siirtolaisuuteen ja pakolaisuuteen ajavat tekijät

Pakolaisuuteen ajavat ns. "työntötekijät" saavat ihmiset jättämään kotinsa ja kotimaansa. Konfliktit, vaino, poliittinen epävarmuus, sosiaalinen epätasa-arvo ja heikot taloudelliset mahdollisuudet ovat esimerkkejä pakolaisuuteen ajavista tekijöistä. Siirtolaisuuteen ajavat ns. "vetotekijät" ovat puolestaan usein toiveita paremmasta tulevaisuudesta, kuten korkeammasta elintasosta, paremmasta työpaikasta, koulutusmahdollisuuksista, perheenyhdistämisestä tai vapaammasta ja turvallisemmasta elinympäristöstä.

Euroopan unioni on monista syistä houkutteleva kohde siirtolaisille ja pakolaisille. Niihin kuuluvat taloudelliset mahdollisuudet, uramahdollisuudet, koulutuksen ja terveydenhuollon korkea taso sekä perusoikeuksien ja vapauksien kunnioittaminen.

Joissakin tapauksissa siirtolaiset ja pakolaiset huomaavat, ettei arkitodellisuus Eurooppaan muuttamisen jälkeen vastaa heidän ennako-odotuksiaan. Sopeutuminen uuteen kulttuuriin ja vieraan kielen oppiminen tai ero perheestä ja suvusta voivat olla siirtolaisille ja pakolaisille vaikeaa. Toisille Eurooppa tarjoaa elämänlaatua ja turvaa, jota he eivät voi löytää kotimaassaan. Huolimatta kohtaamistaan vaikeuksista he näkevät tulevaisuutensa Euroopassa.

Uusien tulokkaiden vastaanotto ja kotoutuminen ovat jatkuva haaste, joka vaatii muutosta paikallisen väestön suhtautumisessa pakolaisuutta ja maahanmuuttoa kohtaan sekä lähtöolosuhteiden parempaa tuntemista ja ymmärtämistä.

Opetusmateriaalin käytön helpottamiseksi seuraavassa osiossa on lueteltu keskeisiä maahanmuuttoa ja turvapaikanhakua koskevia käsitteitä.

● KESKEISET KÄSITTEET ¹

Alaikäiset ilman huoltajaa

Ilman huoltajaa oleva alaikäinen on alle 18-vuotias vierasmaalainen lapsi tai nuori, joka on erossa molemmista vanhemmistaan, ja jolla ei ole täysi-ikäistä, lain määräämää huoltajaa. Ilman huoltajaa olevat alaikäiset voivat olla niin pakolaisia, turvapaikanhakijoita kuin siirtolaisia. Ilman huoltajaa olevia alaikäisiä suojelee YK:n Lasten oikeuksien sopimus vuodelta 1989.

Ihmiskauppa

Ihmisten värväminen, kuljetus, piilottelu tai vastaanotto uhan, voimankäytön tai muun pakottamisen ja alistamisen avulla. Yleisimmät ihmiskaupan muodot ovat seksuaalinen hyväksikäyttö, lapsiin kohdistuva ihmiskauppa ja pakkotyövoiman välitys. Ihmiskauppa rikkoo ihmisoikeuksia ja sisältää ryöstön, petoksen, harhaanjohtamisen ja vallan väärinkäytön tai suojattomassa asemassa olevan ihmisen hyväksikäytön.

Kansalaistaminen

Kansalaistaminen tarkoittaa kansalaisuuden myöntämistä sellaiselle henkilölle, joka ei ole syntynyt kyseisen maan kansalaiseksi.

Kansalaisuudettomat henkilöt

Henkilö, joka ei ole minkään maan kansalainen, eikä siten ollen minkään maan lainsäädännön alainen, on kansalaisuudeton.

Karkoitus

Valtion viranomaisten toteuttama oikeudellinen toimenpide, jonka tarkoituksena on varmistaa henkilön poistaminen valtion alueelta hänen tahtonsa vastaisesti.

Kotouttaminen

Kotouttamisprosessin avulla maahanmuuttajat ja siirtolaiset pyritään ottamaan osaksi vastaanottajamaan yhteisöä. Kotouttamisen avulla pyritään löytämään tasapaino vastaanottajamaan alkuperäisten kulttuuristen arvojen kunnioittamisen ja maahanmuuttajien ja pakolaisten oman identiteetin välillä sekä luomaan yhteenkuuluvuuden tunnetta maan uusien ja vanhojen asukkaiden välille (perustuen vastaanottavan yhteisön tai maan keskeisten arvojen ja instituutioiden hyväksymiseen). Kotouttaminen koskee yhteiskunnan kaikkia osia alueita sekä tapahtuu niin uusien tulijoiden kuin vastaanottavan yhteisön toimesta.

Laillistaminen

Prosessi, jossa vastaanottajamaa myöntää luvattomasti maassa oleskelevalle laillisen aseman.

Laiton maahanmuutto

Laittoman maahanmuuttajan käsitettä käytetään sellaista henkilöä kuvattaessa, jolla ei ole vaadittua laillista statusta tai tarvittavia maahan pääsyn tai maassa oleskeluun oikeuttavia matkustusdokumentteja. Esimerkkejä laittomasta maahanmuutosta on maahantulo ilman voimassa olevaa passia tai muita matkustusdokumentteja ja laitton rajanylitys johtuen maahantulon tai maastalähdön hallinnollisten vaatimusten noudattamatta jättämisestä.

Maahanmuuttaja

Termiä maahanmuuttaja käytetään yleensä kuvaamaan henkilöä, joka tekee omaehtoisen päätöksen toiseen maahan muuttamisesta, usein aineellisten tai sosiaalisten edellytysten kohentamiseksi ja omien tai perheen tulevaisuudennäkymien parantamiseksi. Ihmiset muuttavat myös monista muista syistä.

Oleskeluluvan ylitys

Laiton oleskelu maassa oleskeluun oikeuttavan jakson päättymisen jälkeen.

Pakolainen

Geneven pakolaissopimus vuodelta 1951 määrittää pakolaiset henkilöiksi, jotka ovat joutuneet jättämään kotimaansa pelätessään joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansalaisuuden, sosiaalisen aseman tai poliittisen mielipiteen johdosta, tai jotka eivät pelon takia voi turvautua oman maansa suojeluun. Konflikteja tai laajamittaista väkivaltaa pakenevia ihmisiä pidetään yleisesti pakolaisina. Pakolaisilla ei ole oman valtion antamaa suojaa – itse asiassa heidän oma hallituksensa on usein uhan aiheuttaja.

Palauttamiskielto

Palauttamiskielto on kansainvälisen pakolaislainsäädännön periaate, joka estää pakolaisten palauttamisen heidän henkeä tai vapautta uhkaavalle alueelle.

¹ Lähteet: IOM Glossary on Migration, 2004, IOM Essentials of Migration Management, 2004, UNHCR Protecting Refugees and the Role of UNHCR 2007-2008

Perheenyhdistäminen

Prosessi, jossa vapaaehtoisen tai pakotetun siirtolaisuuden takia toisistaan erossa elävät perheenjäsenet saatetaan yhteen, joko lähtömaassa tai maassa, jossa henkilöllä on oleskelulupa. Kolmannen maan kansalaisten perheenyhdistäminen tapahtuu viranomaisen avustuksella.

Pidätys

Pidätys on viranomaisen toimesta tehty, laitokseen sulkemalla toteutettu yksilön liikkumisvapauden rajoitus. Pidätys voi olla joko rikosoikeudellinen pidätys, jolloin se kohdistuu rangaistustarkoituksessa rikoksen tehneeseen, tai hallinnollinen pidätys, joka varmistaa, että toinen hallinnollinen toimenpide, kuten karkotus, voidaan panna toimeen. Monissa valtioissa laittomat siirtolaiset ovat hallinnollisen pidätyksen kohteena, koska he eivät täytä siirtolaislakeja. Monissa valtioissa henkilö voidaan pidättää hänen odottaessaan päätöstä pakolaisstatuksesta, karkotuksesta tai pääsystä maahan.

Ihmissalakuljetus

Siirtolaisuuden muoto, joka tehdään siirtolaisen hyväksymänä ja usein maksamalla salakuljettajalle palveluksista. Ihmissalakuljetus voi saada hyväksikäytön muotoja ja olla vaarallista, jopa kuolemaan johtavaa, mutta se ei ole pakottavaa, kuten ihmiskauppa.

Taloudellisista syistä tapahtuva maahanmuutto

Taloudellisista syistä tapahtuvan maahanmuuton käsitettä käytetään usein yhteneväenä työperäisen maahanmuuton kanssa. Taloudellinen siirtolaisuus on kuitenkin työperäistä maahanmuuttoa laajempi käsite, koska se sisältää myös siirtolaisuuden, joka johtuu taloudelliseen tai elämänlaadun parantamiseen tähtäävistä syistä tapahtuvan maahanmuuton. Taloudellinen siirtolaisuus voi olla joko laillista tai laitonta.

Turvapaikanhakija

Turvapaikanhakija on henkilö, joka hakee turvapaikkaa pakolaisuuden perusteella, ja joka odottaa päätöstä hakemukselleen. Määritelmä ei sisällä oletusta siitä, onko henkilö pakolainen vai ei - se yksinkertaisesti kuvaa sitä tosiasiaa, että hakija on hakenut turvapaikkaa perustuen väitteeseen pakolaisuudesta. Joillekin turvapaikanhakijoille myönnetään pakolaisasema ja toisille ei.

Työperäinen maahanmuutto

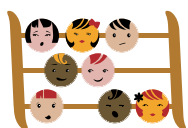
Työperäinen maahanmuutto koskee niitä henkilöitä, jotka muuttavat työmahdollisuuksien perässä. Työperäistä maahanmuuttoa koskeva politiikka noudattaa tiukasti niitä taloudellisia kriteerejä, jotka perustuvat kunkin maan sen hetkiseen työvoiman tarpeeseen. Kasvava joukko EU-maita harjoittaa politiikkaa, jonka tarkoituksena on kannustaa korkeasti koulutetun työvoiman saantia. Lisäksi muutamat maat yrittävät rajoittaa kouluttamattoman työvoiman tuloa muista kuin EU-maista.

Uudelleensijoittaminen

Pakolaisten turvallinen kotiinpaluu tai oleskelu turvapaikan myöntäneessä maassa ei aina ole mahdollista, johtuen esimerkiksi pakolaisiin kohdistuvasta jatkuvasta vainon uhasta. Tällaisissa tilanteissa UNHCR yrittää sijoittaa heidät kolmansiin maihin, joissa turvallisuustilanne on taattu. Vapaaehtoisen kotimaahan palaamisen ja kotouttamisen lisäksi uudelleensijoittaminen on yksi kolmesta pysyväluonteisesta ratkaisusta pakolaisille. Uudelleensijoittamisen avulla pakolaiset saavat lain mukaisen suojan, oleskeluluvan ja usein myös vastaanottajamaan kansalaisuuden.

Vapaaehtoinen paluu

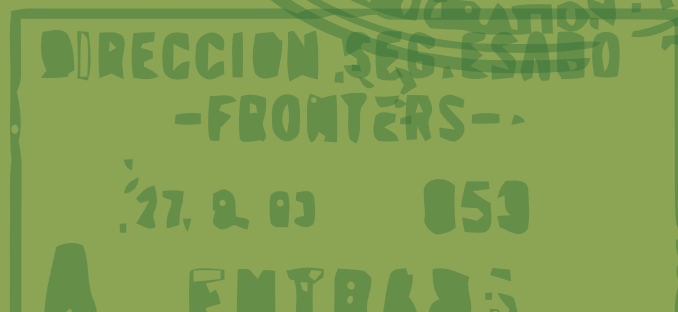
Vapaaehtoista esitetty ja vapaaehtoisuuteen perustuva paluu alkuperämaahan.

Enemmän kuin
numeroita

NÄIN KÄYTÄT '**ENEMMÄN KUIN NUMEROITA**' - OPETUSMATERIAALIA

- DVD-LEVY 'ENEMMÄN KUIN NUMEROITA'
- VIRIKKEET
- KESTO
- IKÄRYHMÄT
- LISÄKSI

Opetusmateriaali käsittää DVD-levyn, opettajan käsikirjan sekä valokuvakortteja.

'Enemmän kuin numeroita' –kansalais- ja kansainvälisyyskasvatukseen suunnatun opetusmateriaalin tärkein tavoite on auttaa oppilaita ymmärtämään ja käsittelemään maahanmuuttoa ja pakolaisuuteen liittyviä teemoja EU:n alueella, ja rohkaista heitä muodostamaan omia mielipiteitä ja näkökantoja, jotka perustuvat ajankohtaiseen tietoon.

DVD-LEVY 'ENEMMÄN KUIN NUMEROITA'

Valitse kieli DVD-levyn ensimmäisestä valikosta. Levy toistaa automaattisesti kaikki kohdat valitsemallasi kielellä.

DVD on suunniteltu käytettäväksi yhdessä virikkeiden kanssa, joiden kulku on selostettu tässä käsikirjassa. Käytön helpottamiseksi DVD-levyn valikossa on viittaukset myös harjoitusten nimiin. Kielen valinnan jälkeen pääset valikkoon, josta löytyvät seuraavat nimikkeet:

AVAINHARJOITUS

30 minuutin kestoinen kuvaus siirtolaisuuden, pakolaisuuden ja turvapaikanhaun eri puolista. Sisältää kolme henkilökuva.

SIIRTOTYÖLÄISET

15 minuutin kestoinen kuvaus taloudellisesta siirtolaisuudesta. Sisältää kaksi henkilökuva.

MEDIA

2 minuutin kestoinen kuvaus veneellä saapuvista siirtolaisista ja pakolaisista. Osassa ei ole kommentteja.

IHMISKAUPPA JA SALAKULJETUS

5 minuutin kestoinen kuvaus ihmiskaupasta ja salakuljetuksesta.

HENKILÖKUVAT

Tässä osiossa on viisi aikaisemmissa Avainharjoitus ja Siirtotyöläiset –kohdissa esiintyvää henkilökuva, jotka voidaan katsoa myös erikseen.

VIRIKKEET

Virikkeet on suunniteltu DVD-levyn katsomisen yhteydessä tehtäviksi, tässä käsikirjassa esitetyn keston ja järjestyksen mukaan. Virikkeitä voidaan käyttää myös itseopiskeluun osana muita oppiaineita kuten historia, maantiede, kuvataide jne.

Opetusmateriaalissa käytetään seuraavia merkintöjä:

Opettaja kertoo oppilaille

Opettaja kysyy oppilailta

Harjoitus opettajan jakamaa materiaalia apuna käyttäen

Harjoitus opettajan jakamia valokuvia apuna käyttäen

Lukuharjoitus

KESTO

Avainharjoituksille on hyvä varata yhdistetty kaksoistunti (+/- 90 minuuttia). Temaattiset harjoitukset ovat yhden oppitunnin mittaisia (+/- 45 min.). Poikkeuksena siirtotyöläisyyttä koskeva harjoitus, joka kestää 30 minuuttia.

On suositeltavaa, että avainharjoituksia tehtäisiin yhdessä vähintään yhden temaattisen harjoituksen kanssa.

Jos aikaa on vähän, henkilökuvat on mahdollista esittää myös yksitellen. On kuitenkin suositeltavaa, että ainakin kaksi henkilökuvaa, yksi siirtolaisen ja yksi pakolaisen tarina, esitettäisiin yhdessä, ja niiden yhteydessä tehtäisiin vähintään yksi opettajan käsikirjassa listattavista avainharjoituksista.

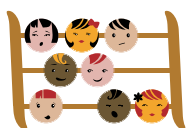
IKÄRYHMÄT

Opetussarja on suunniteltu 12–18-vuotiaille nuorille. Harjoitukset on jaettu soveltuvuuden mukaan kahteen eri ikäryhmään: 12–14-vuotiaat ja 15–18-vuotiaat. Soveltuvuus on ilmoitettu jokaisen harjoituksen yhteydessä.

LISÄKSI

Siirtolaisuudesta ja pakolaisuudesta keskusteltaessa on tärkeää käyttää tarkkoja käsitteitä, jotta asiasisällön ymmärtäminen voitaisiin varmistaa. Tästä syystä aihealueen esittelyyn on lisätty keskeiset käsitteet, joita opettaja voi käyttää lähdemateriaalina.

Eurooppa: termiä Eurooppa käytetään kuvaamaan Euroopan unionin aluetta, jos toisin ei ole mainittu.

Enemmän kuin
numeroita

VIRIKKEET

19 AUG 1977 ★
(34)
BUBUN AIRPORT

1. 12. 50 x Kocoula Generalizow
Warszawa
Polska Czarna
Wroclaw

CR Praha
26 11 20
05

● AVAINHARJOITUS: SIIRTOLAISUUS JA TURVAPAIKANHAKU EUROOPASSA

Avainharjoitus toimii johdantona siirtolaisuuteen ja turvapaikanhakuun Euroopassa. Avainharjoituksen aikana oppilaille esitetään tarinoita elävästä elämästä.

Kesto: kaksoistunti +/-90 minuuttia (voidaan myös jakaa kahteen yhden oppitunnin jaksoon, joiden välissä saisi olla korkeintaan viikko).

VAIHE 1: ELOKUVAN KATSOMINEN

VAIHE 2: SIIRTOLAISUUS JA PAKOLAISUUS: YMMÄRTÄMINEN

VAIHE 3: 3A TARINANKERRONTA (12 –14-VUOTIAAT) TAI 3B MIELIPIDEPELI (15–18-VUOTIAAT)

Tavoitteet

- Ymmärtää mistä siirtolaisuudessa ja turvapaikan haussa on kysymys.
- Oppia esittämään mielipiteitä ja osoittaa kriittistä ajattelua kotoutumiseen, identiteettiin ja rasismiin liittyvissä kysymyksissä.

● VAIHE 1 ELOKUVAN KATSOMINEN (30 min.)

Näytä oppilaille "avainharjoitus"-kohta DVD-levyltä. Elokuva sisältää kolme henkilökuva, joista tiivistelmät alla. Elokuva on alkuperäiskielinen ja tekstitetty.

Tiivistelmät DVD-levyn henkilökohtaisista tarinoista

Rean, 32-vuotias pakolainen Iranista

Rean menee naimisiin 22-vuotiaana ja lähtee miehensä kanssa Iranista ulkomaille etsimään uutta ja vapaampaa elämää. Rean ja hänen miehensä toivovat pääsevänsä Yhdysvaltoihin, mutta heidän viisumihakemuksensa hylätään. He päättävät suunnata Eurooppaan. Eurooppaan päästäkseen pariskunta maksaa salakuljettajille rajan ylityksestä. Raskaan matkan jälkeen he saapuvat perille.

Perille päästyään he hakevat turvapaikkaa. Seuraavien seitsemän vuoden ajan Rean ja hänen miehensä odottavat päätöstä pakolaistasuksesta. Vuodet kuluvat turvapaikanhakijana pakolaisten vastaanottokeskuksessa, jossa elämä on usein hankalaa ja turvapaikkahakemuksen hylkääminen ja kääntäminen Iraniin painavat mieltä. Rean voittaa yksinäisyyden ja jokapäiväisen elämän kovuuden löytämällä uusia ystäviä ja osallistumalla taide- ja draamaprojekteihin.

Kaikki ikäryhmät Tarvittavat lisälaitteet

- DVD-soitin ja televisio tai tietokone,
videotykki ja valkokangas

Ajan kuluessa Rean päättyy eroamaan miehestään. Rean tekee uuden turvapaikkahakemuksen perustuen uuteen tilanteeseensa. Hänelle myönnetään lopulta turvapaikka, koska Iranissa ei hyväksytä eronneita naisia, ja mikäli Rean joutuisi palaamaan kotimaahansa, hän voisi joutua vainon kohteeksi. Lopulta Rean pääsee pois vastaanottokeskuksesta ja elää nyt yhdessä uuden kumppaninsa ja vastasyntyneen pojan Kehanin kanssa.

Doré, 24-vuotias siirtolainen Kongosta

Doré saapui 8-vuotiaana Kongosta Eurooppaan, jossa hänen äitinsä hylkäsi hänet. Doré ei ole saanut pysyvää oleskelulupaa ollessaan alaikäinen ilman huoltajaa, vaikka hän onkin asunut sukulaistensa luona. Dorélla ei ole passia ja tällä hetkellä hän oleskelee Euroopassa opiskelijaviisumin turvin.

Doré on palkittu akrobaatti ja hän on perustanut nuorille oman akrobatiakerhon. Tulevaisuudessa Doré haluaisi liikunnanopettajaksi. Hänen tyttöystävänsä Fraucke on myös ulkomaalainen, mutta kotoisin toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta. Doré ja Frauke haaveilevat perheen perustamisesta.

Adelina, 27-vuotias pakolainen Kosovosta, saanut vastaanottajamaan kansalaisuuden

Adelina saapui Euroopan unionin alueelle 10-vuotiaana, kun poliittinen tilanne Kosovossa hankaloitui. Adelinan isä toimi Gjilanissa oikeuslaitoksen virkamiehenä ja joutui työnsä takia kovan poliittisen painostuksen alle. Kun levottomuudet Kosovossa olivat alkamassa, Adelinan isä lähti kotoa ja haki turvapaikkaa Euroopasta.

Adelinan isä sai vastaanottavassa maassa pakolaisstatuksen ja löysi töitä kalatehtaasta. Myöhemmin myös hänen vaimonsa ja kaksi tytärtä lähtivät Kosovosta ja perhe saapui Eurooppaan perheenyhdistämishojelman avulla. Myös muut perheenjäsenet saivat pakolaisstatuksen ja turvapaikan unionin alueelta.

Tänä päivänä Adelina on loppusuoralla psykologian opinnoissaan. Hänellä on vastaanottajamaan kansalaisuus. Henkilökohtaisessa tarinassaan Adelina palaa Kosovoon tapaamaan sukuaan ensimmäistä kertaa 17 vuoteen. Hän kuvaa kotiinpaluuseen liittyviä tunteita ja yrittää kuvitella millaista hänen elämänsä olisi ollut, jos perheen ei olisi tarvinnut paeta sotaa.

● VAIHE 2 SIIRTOLAISUUS JA PAKOLAISUUS: YMMÄRTÄMINEN (30 min.)

● KOHTA 1

Jaa luokka kolmeen ryhmään ja anna jokaiselle ryhmälle yksi henkilökohtainen tarina työstettäväksi.

Pyydä oppilaita selittämään lyhyesti tarinan päähenkilöiden muuton motiivit, heidän kohtaamansa (oikeudelliset) tilanteet, kotouttamiskokemukset ja kokemukset syrjinnästä.

Käytä tarvittaessa apuna käsikirjan yhteenvetoa (erityisesti nuorempien oppilaiden kohdalla).

Jokaisen ryhmän tulee esittää luokalle yhteenveto henkilökohtaisesta tarinasta.

● KOHTA 2

Kirjoita seuraavat termit taululle:

turvapaikanhakija
siirtolainen
pakolainen

Kysy oppilailta, tuntevatko he näitä käsitteitä. Käykää kaikki käsitteet läpi. Selitä käsitteet huolellisesti johdanto-osiota apuna käyttäen.

● KOHTA 3

*Anna yleiskuvaus siirtolaisuudesta ja pakolaisuudesta (viitaten ohjekirjan johdantoon).
Alla lisätietoa, johon voit viitata:*

- Huomaa, että siirtolaisuus ei ole vain eurooppalainen ilmiö, vaan ihmiset muuttavat ympäri maailmaa.*
- Yli 200 miljoonaa ihmistä elää kotimaansa ulkopuolella; tämä on noin kolme prosenttia maailman väestöstä.*

- Kotimaansa ulkopuolella asuvista henkilöistä noin 10 miljoonaa on pakolaisia, joista suurin osa on Afrikasta ja Aasiasta.
- Pakolaisista suurin osa hakeutuu kotimaataan ympäröiviin maihin, jotka kuuluvat usein maailman köyhimpien joukkoon. Esimerkiksi: afganistanilaisia asuu Pakistanissa, irakilaisia Syyriassa, sudanilaisia Tšadissa.²
- Taloudellinen siirtolaisuus on globaali ilmiö ja siirtolaiset liikkuvat niin maanosien välillä, kuin oman maanosan tai alueen sisällä. Esimerkiksi: Saharan eteläpuolisen ja Pohjois-Afrikan alueen asukkaat muuttavat Eurooppaan, meksikolaiset Yhdysvaltoihin, aasialaiset siirtotyöläiset (filippiiniläiset, srilankalaiset, bangladeshiläiset jne) Persianlahden valtioihin, kiinalaiset Australiaan jne.³
- Ihmiset muuttavat monista eri syistä, joista osaa käsitellään opetusmateriaaliin sisältyvällä DVD-levyllä.

● KOHTA 4 HENKILÖKOHTAISET TARINAT

Pyydä nyt 3 - 4 oppilasta selittämään, mistä heidän oma perheensä on kotoisin, ja miksi he ovat muuttaneet (sekä kansainvälisiä että paikallisia muuttokertomuksia suositellaan mahdollisuuksien mukaan valittaviksi).

Onko joku oppilaista kotoisin toisesta maasta tai toiselta puolelta Suomea?

Onko joku oppilaista kotoisin toiselta paikkakunnalta?

Onko joku oppilaista kotoisin toisesta kaupungista tai toisesta kaupunginosasta?

Kotitehtävä:

Pyydä oppilaita tutustumaan oman sukunsa alkuperään mahdollisimman pitkältä ajalta.

Oppilaiden tulisi piirtää kartta oman perheen/suvun muuttoliikkeistä vähintään isovanhemmista omiin muuttokokemuksiin.

Oppilaiden tulisi myös selvittää ja kirjata muuttoihin liittyvät ajankohdat ja syyt.

Oppilaiden tulisi myös selvittää onko heidän perheestään tehty sukututkimusta.

Mikäli aihe on liian arka käsiteltäväksi tai oppilas ei yksinkertaisesti löydä vastauksia kysymyksilleen, voi hän ilmoittaa asian olevan "yksityinen".

² Huomaa, että tämä ei ole täydellinen luettelo ja on tarkoitettu vain esimerkiksi.

³ Idem

11. NOV. 1990
IMMIGRATION

● 3A TARINANKERRONTA (12–14-VUOTIAAT)

● 3B MIELIPIDEPELI (15–18-VUOTIAAT)

Valitse ikäryhmälle sopiva harjoitus. Molemmat vaihtoehdot on suunniteltu tukemaan oppilaiden omien siirtolaisuutta ja pakolaisuutta koskevien mielipiteiden ja näkökantojen esittämistä. Nuoremmille oppilaille (12–14-vuotiaat) suositellaan Tarinankerronta-harjoitusta, kun taas Mielipidepeli on suunnattu vanhemmille oppilaille (15–18-vuotiaat).

● 3A TARINANKERRONTA

Kesto: 30 min.

Päätavoitteet

- Pystyä oikeaoppisesti käyttämään siirtolaisuuteen ja pakolaisuuteen liittyviä käsitteitä.
- Ymmärtää siirtolaisten, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tilannetta ja pystyä sijoittamaan itsensä heidän paikalleen.
- Osoittaa kriittistä ajattelua etnisyyteen liittyviä stereotyyppioita kohtaan.

12–14-vuotiaat

Tässä harjoituksessa oppilaat käyttävät mielikuvitusta ja keksivät avainsanoihin ja valokuviiin perustuen kertomuksia siirtolaisuuteen, turvapaikanhakuun ja pakolaisuuteen liittyen.

Tarvittavat apuvälineet

- 6 opetusmateriaaliin liittyvää valokuvaa:
 - 3 valokuvaa siirtolaisista ja pakolaisista (tuttuja myös muista medioista)
 - 3 ilman huoltajaa olevan alaikäisen ottamaa valokuvaa

● PELIOHJEET

Jaa luokka neljään ryhmään. Jokaisen ryhmän tulee esiintyä luokan edessä ja kertoa kuvitteellinen siirtolaisen tai pakolaisen tarina ensimmäisessä persoonassa eli minä-muodossa. Ryhmien tulee käyttää esityksissään eri tarinankerrontatapoja, jotka on selostettu tämän luvun kohdissa 1–4. Jotta oppilaat pääsisivät alkuun, selitä pelin kulku alla kuvattuja ohjeita apuna käyttäen.

Ensimmäinen ryhmä aloittaa kertomuksensa opettajan jakamaa tarinankerrontatapaa käyttäen. Yksi ryhmän oppilaista aloittaa tarinan, jota toinen saman ryhmän oppilas jatkaa. Ryhmän viimeinen oppilas päättää tarinan. Ensimmäisen tarinan päättyessä toinen ryhmä aloittaa omansa toista tarinankerrontatapaa käyttäen. Jokaista tarinankerrontatapaa tulisi käyttää ainakin kahdesti.

On tärkeää, että jokainen oppilas jatkaa tarinaa niitä elementtejä käyttäen, joita häntä edeltävät oppilaat ovat käyttäneet, eikä tarinaa muuteta kesken kaiken. Jokaisen tarinan tulisi kuitenkin olla erilainen. Jokaisen tarinan tulisi sisältää henkilöitä (pakolaisia ja/tai siirtolaisia), tapahtumia ja paikkoja.

Ennen tarinankerrontapelin aloittamista opettajan tulee kirjoittaa seuraavat avainsanat paperinpaloille ja laittaa ne kulhoon tai laatikkoon:

armeija, turvapaikka, raja, sopimus, vastaanottokeskus, koulutus, karkotus, pelko, perheenyhdistäminen, mahdollisuus, vanhemmat, passi, vaino, köyhyys, suojelu, paluu, kausityöläinen, salakuljettaja, työ, turistiviisumi.

● KOHTA 1 MUISTI

Pyydä ensimmäistä ryhmää keksimään tarina käyttäen niitä elementtejä, jotka he muistavat elokuvasta.

● KOHTA 2 AVAINSANAT

Pyydä toista ryhmää keksimään tarina käyttäen avainsanoja, jotka nostetaan laatikosta tms. tai jotka opettaja antaa. Pyydä oppilaita nopeasti selittämään sanojen merkitys ennen pelin alkamista ja tarkista, onko selvennys tarpeen (esim. vastaanottokeskus, turvapaikka). Jokaisen oppilaan tulee käyttää avainsanoja omassa osuudessaan.

● KOHTA 3 VALOKUVAT

Pyydä kolmatta ryhmää käyttämään opetusmateriaalin mukana tulleita valokuvia tarinankerronnan apuna.

©UNHCR / L. Boldrini

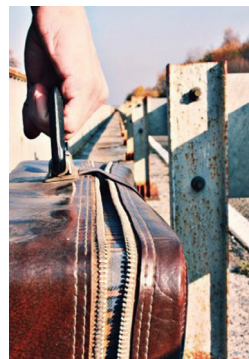
©Hawdin/Transparency/PhotoVoice

©Tatiana/Transparency/PhotoVoice

©APF

©Kosaeva

©Florian/Transparency/PhotoVoice

● KOHTA 4 VALOKUVAT & AVAINSANAT

Pyydä neljättä ryhmää kertomaan tarina sekä avainsanoja että kuvia apua käyttäen.

● KOHTA 5 YHTEENVETO

Kysy oppilailta pelin päättymisen jälkeen:

- Oliko tehtävä helppo vai vaikea
- Käyttivätkö he aikaisemmin oppimiansa tietoja vai jotakin opetuksen aikana oppimaansa

Kotitehtävä:

Anna oppilaiden valita opetusmateriaalin joukosta kolme avainsanaa ja yksi valokuva, ja pyydä heitä kirjoittamaan siirtolaisen tai pakolaisen tarina minämuodossa.

● VAIHE 3B MIELIPEPELI

Mielipepeli tarjoaa mahdollisuuden rohkaista oppilaita ilmaisemaan näkemyksiään ja mielipiteitään opetusmateriaalissa käsiteltyjä asioita koskien. Tämä harjoitus tuo esille identiteetin, rasmin ja muukalaisvihamielisyyden aiheita.

Kesto: 10 minuuttia

● KOHTA 1 VALMISTELU

Pyydä oppilaita keksimään tai keräämään vähintään kolme mielipidettä, lausuntoa tai arviota siirtolaisista, turvapaikanhakijoista ja pakolaisista joko mediasta, lähiympäristöstä tai omiin kokemuksiinsa ja mielipiteisiinsä perustuen (parhaimmillaan vaihdellen konservatiivisista edistyksellisiin).

Valmistele lisäksi omia lausuntoja, joista osa voi olla opetus-DVD:ltä kopioituja (lisäehdotuksia myös alla). Mielipiteet ja lausunnot, kuten myös niihin väittelyn aikana esitetyt vastaukset, tulee aina esittää ensimmäisessä persoonassa, eli minä-muodossa.

Ehdotetut lausunnot tulisi kirjoittaa paperille ja laittaa laatikkoon:

- Naisena en voi ilmaista itseäni ja mielipiteitäni omassa maassani. Minun on pakko lähteä ja hakea turvapaikkaa, jotta voin olla oma itseni ja elää haluamallani tavalla.
- En ole rasisti, mutta maahamuuttajien tulisi oppia meidän kieleemme ja kulttuurimme.
- Mielestäni tässä maassa on tarpeeksi työttömyyttä, eikä meidän tulisi ottaa enää lisää siirtolaisia maahan.
- Kaikilla pitäisi olla oikeus vapaaseen liikkuvuuteen ja mahdollisuus mennä sinne, minne he haluavat mennä.
- Meidän yhteiskunnassamme henkilöä, jolla ei ole papereita tai jota ei ole merkitty väestörekisteriin "ei ole olemassa".
- Kaikki siirtolaiset, joilla ei ole voimassa olevaa oleskelulupaa, tulisi lähettää takaisin alkuperämaihinsa.

15–18-vuotiaat

Päätavoitteet

- Pystyä osoittamaan kriittistä ajattelua luokassa esitetyjä mielipiteitä kohtaan.
- Pystyä esittämään ja perustelevaan omia mielipiteitä luokassa käydyssä keskustelun aikana.

Tarvittavat apuvälineet

- Tyhjä luokkahuone
- Paperille kirjoitetut väitteet

● KOHTA 2 VÄITTELY

Aluksi kaikki seisovat keskellä huonetta (puolueeton alue). Nosta yksi väittämä laatikosta ja lue se ääneen. Oppilaat jakautuvat itsenäisesti kahteen ryhmään: niihin, jotka ovat samaa mieltä väittämän kanssa ja niihin, jotka ovat eri mieltä. Ryhmät jakaantuvat huoneen eri puolille (esimerkiksi "enemmistö" ikkunan ja "vähemmistö" oven puolelle). Oppilaat voivat olla vain samaa tai eri mieltä väittämän kanssa, eikä välimuotoja hyväksytä. Oppilaiden tulisi reagoida välittömästi ja valita, puoltavatko vai vastustavatko he esitettyä näkökulmaa. Jokainen tulkitsee väittämää omalla henkilökohtaisella tavallaan, eikä muita selityksiä anneta ennen väittelyn alkua.

Kun jokainen oppilas on valinnut puolensa, vähemmistöön jäänyt osapuoli aloittaa väittelyn. Oppilaiden tulee yksittäin puolustaa omaa näkökulmaansa. Toisen osapuolen tulee antaa reagoida spontaanisti. Kun vähemmistö on esittänyt argumenttinsa, enemmistö esittää omat mielipiteensä samalla tavoin.

Ennen väittelyn alkua "vähemmistölle" ja "enemmistölle" määrätään kaksi kirjuria kullekin. Keskustelujen aikana nämä kirjurit kirjaavat taululle ilmaisuja, avainsanoja ja piirroksia, joita joukkueet käyttävät mielipiteitä perustellessaan.

● HUOMAA

- Pelissä ei ole "oikeita" tai "väärää" vastauksia. Harjoituksessa on kyse mielipiteistä, henkilökohtaisesta ja ryhmän tekemästä ympäristön havainnoinnista, päättelystä sekä kriittisestä ajattelusta.
- Oppilaiden annetaan vaihtaa puolta keskustelun jälkeen ja jopa sen aikana, mutta vain, jos he selittävät miksi he ovat muuttaneet mieltään, ja antavat vastauksensa minä-muodossa.
- Mielipidettä ilmaistessaan oppilas voi puhua vain omasta puolestaan: "Minä ajattelen", "Minä luulen", "Minä tiedän".
- Opettaja toimii keskustelun moderaattorina ja hänen tulisi pysyä puolueettomana. Opettajan esittämien kysymysten ja huomioiden tulisi stimuloida keskustelua ja auttaa sitä eteenpäin. Esimerkiksi: "Miten sinä päädyit tähän tulokseen...", "Mitä sinä tarkoitat...", "Ymmärsinkö oikein, että...", "Eikö tämä ole ristiriidassa..." jne.

● KOHTA 3 YHTEENVETO

Kirjureiden tulisi lopuksi tehdä yhteenveto havainnoistaan. Käytä kirjureiden tekemiä havainnoita korostaaksesi oppilaille ristiriitoja, samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia mielipiteiden välillä. Yritä haastaa oppilaat tarkastelemaan esitettyjä mielipiteitä kriittisesti ja rohkaise oppilaita kertomaan omista päätelmistään. Tee väitteistä lista oppilaiden kanssa. Käytä kirjureiden tekemiä muistiinpanoja apuna. Tehkää lopuksi yhteenveto keskustelusta (ilman tuomarointia!)

Voit esittää oppilaille seuraavat kysymykset:

- Mitä huomasit keskustelun aikana?
- Muuttuiko mielipiteesi?
- Löysitkö uuden ajattelutavan?
- Olivatko jotkut väitteet loukkaavia?
- Olitko enimmäkseen enemmistön vai vähemmistön puolella?
- Olitko väitteissäsi tunne- vai järkiperäinen?

Kotitehtävä

Pyydä oppilaita kirjoittamaan vastaväite liittyen johonkin luokassa käydyistä keskusteluista, johon he olisivat halunneet lisätä jotain tai jonka kanssa he ovat eri mieltä.

Enemmän kuin
numeroita

TEMAATTISET HARJOITUKSET

- SIIRTOTYÖLÄISET (15–18-VUOTIAAT)
- ALAIKÄISET ILMAN HUOLTAJAA (12–14-VUOTIAAT)
- SIIRTOLAISUUS JA TURVAPAIKANHAKU MEDIASSA (KAIKKI IKÄRYHMÄT)
- SALAKULJETUS JA IHMISKAUPPA (15–18-VUOTIAAT)

● SIIRTOTYÖLÄISET

Tässä harjoituksessa oppilaat saavat tietoa taloudellisista syistä tapahtuvasta maahanmuutosta ja siinä tapahtuneista muutoksista sekä keskustelevat siitä, miksi ihmiset muuttavat työn takia.

Kesto: 30 minuuttia

15–18-vuotiaat

Tavoitteet

- Pystyä keskustelemaan taloudellisista syistä tapahtuvasta maahanmuutosta ja siinä tapahtuneista muutoksista.
- Osoittaa tietämystä Euroopan nykyistä siirtotyöläisten tarvetta kohtaan.

Tarvittavat laitteet

- DVD-soitin ja televisio tai tietokone, videotykki ja valkokangas

● VAIHE 1 KATSO ELOKUVA SIIRTOTYÖLÄISISTÄ

Esitä siirtotyöläisten henkilökuvat DVD-levyn kohdasta "siirtotyöläiset". (yht. 15 min.)

Yhteenveto henkilökuvista

Tino, 76-vuotias 2. maailmansodan jälkeisen ensimmäisen aallon siirtotyöläinen Italiasta.

Tino on eläkkeellä. Hän saapui Belgiaan vuonna 1949 perheenyhdistämistarkoituksessa: hänen isänsä työskenteli tuolloin paikallisella kaivoksella.

Sodanjälkeistä ruokapulaa Italiasta paennut 16-vuotias Tino oli nuorin kaivoksen siirtotyöläisistä. Hän meni myöhemmin naimisiin belgialaisen naisen kanssa ja he saivat lapsen. Tino työskenteli eri tehtaissa.

Tino kuuluu ensimmäisen aallon siirtotyöläisten joukkoon, jotka auttoivat sodan jälkeisen Euroopan jälleenrakennuksessa. Maat kuten Saksa, Ranska, Englanti ja Belgia kärsivät tuolloin työvoimapulasta, jota paikattiin siirtotyöläisten avulla. Siirtotyöläiset tulivat eri puolilta Eurooppaa ja myös muista maanosista.

Alfredo, 33-vuotta ja Veronica, 32-vuotta, korkeasti koulutettuja siirtotyöläisiä Meksikosta.

Alfredo ja Veronica ovat ammatiltaan lääkäreitä. He ovat naimisissa ja asuneet Euroopassa siitä lähtien, kun Alfredo sai työtarjouksen omalta alaltaan, psykiatrisesta tutkimuslaitoksesta. Veronica on ihotautilääkäri, joka työskenteli Meksikossa asuessaan sekä sairaalassa että omalla yksityisvastaanotollaan. Valitettavasti hänen akateemista pätevyyttään ei tunnusteta Euroopassa, eikä hän näin ollen voi työskennellä lääkärinä. Veronica on joka tapauksessa työllistynyt.

Euroopassa asuminen on aiheuttanut Alfredolle ja Veronicalle yllätyksiä, joita he eivät osanneet odottaa: elämisen kalleus, asunnon löytämisen vaikeus, kaukana perheestä eläminen jne.

Alfredo ja Veronica ovat esimerkkejä korkeasti koulutetuista työntekijöistä, joita Euroopan unioni tarvitsee paikkaamaan työmarkkinoiden puutteita. Sekä korkeasti koulutettuja että kouluttamattomia työntekijöitä haetaan monissa EU-maissa.

● VAIHE 2 YMMÄRTÄMINEN

Esitä sarja avoimia kysymyksiä.

Seuraavat kysymykset on tarkoitettu innostamaan oppilaita keskustelemaan ja väittelemään keskenään, eikä niihin ole oikeita tai vääriä vastauksia. Opetusmateriaalin johdanto-osiossa mainittuja tietoja voi käyttää keskustelun ohjaamiseen ja moderointiin. Viittaaminen henkilökuviin ja harjoitusten aikana hankittuihin tietoihin on myös mahdollista.

Tee keskustelun päätyttyä lyhyt yhteenveto ja tiivistä pääkohdat, mukaan lukien argumentit siirtotyöläisten tarpeesta ja sitä vastaan, sekä keskustelun aikana mainittujen mielipiteiden vaikutus siirtolaisten sopeutumiseen ja syrjinnän vastustukseen.

1. Miksi ihmiset muuttavat työn perässä? Millaisen työn takia ihmiset muuttavat (viittaa henkilökuviin tai omiin esimerkkeihin, esim. perhe, ystävät)?

ESIMERKKIVASTAUKSIA

Huonot sosiaaliset ja taloudelliset olot kotimaassa, matalasti tai korkeasti koulutettujen työntekijöiden tarve, kausityö ja lyhytaikaiset sopimukset, perheenyhdistäminen, kotimaassa asuvien perheenjäsenten tukeminen rahalähetyksillä.

2. Millaisia tilanteita siirtotyöläiset kohtaavat muuttaessaan työn perässä uuteen maahan? Onko työnsaanti helppoa? Tekevätkö he samaa työtä kuin kotimaassa? Mitä ongelmia siirtolainen voi kohdata työlupiin, ammatillisen pätevyyden tunnustamiseen yms. liittyen (viittaa henkilökuviin tai omiin esimerkkeihin – perhe, ystävät).

ESIMERKKIVASTAUKSIA

Asiakirjojen hakeminen, ammatillisen pätevyyden tunnustaminen, kieliongelmat, asunnon löytäminen, sosiaaliedut, oikeuksien tunnustaminen.

3. Kuinka siirtotyöläiset otetaan vastaan omissa maassasi ja Euroopassa yleensä? Millaisia negatiivisia asenteita ihmisillä on siirtotyöläisiä vastaan? Millaisia positiivisia asenteita ihmisillä on? Mitä sinä ajattelet?

ESIMERKKIVASTAUKSIA

Kielteinen asenne: he vievät meidän työmme, he kuluttavat hyvinvointipalveluja, he ovat erilaisia. Myönteinen asenne: he tekevät töitä, joita muut eivät tee, he ovat hyväksi maan taloudelle, he maksavat veroja, he rikastuttavat yhteiskuntaa omalla kulttuurillaan.

LISÄKYSYMYKSET

Jos sinulle tarjottaisiin kiinnostavaa työtä ulkomailta, olisitko valmis jättämään kotisi ja perheesi sen takia?

Jos vastauksesi on kyllä, niin miksi ja millä ehdoilla? Lähtisitkö ulkomaille minkä tahansa työn takia?

Miltä sinusta tuntuu ajatus työskennellä maassa, jota et tunne?

Kotitehtävät

Oppilaat voivat etsiä vastauksia oheisiin kysymyksiin myös kotona tehtävän taustatutkimuksen avulla.

● ALAIKÄISET ILMAN HUOLTAJAA

Kesto: 45 min.

Suosittelaaan
12–14-vuotiaille,
harkinnan mukaan
myös 15–18-vuotiaille.

Tavoitteet

- Pystyä määrittelemään millainen henkilö on ilman huoltajaa oleva alaikäinen.
- Keskustella tilanteista, joita oppilaiden kanssa samanikäiset ilman huoltajaa olevat alaikäiset kohtaavat, ja joista he joutuvat yksin selviytymään.
- Keskustella vaikeuksista, joita perheestä erossa oleminen aiheuttaa.

Tarvittavat apuvälineet

- 4 opetusmateriaaliin sisältyvää valokuvaa
- Lyhyet yhteenvedot valokuvat ottaneista, ilman huoltajaa olevista alaikäisistä

● VAIHE 1 YMMÄRTÄMINEN

Selvitä mitä termi "Alaikäiset ilman huoltajaa" tarkoittaa. (Katso keskeiset käsitteet).

Kysy oppilailta, miltä heistä tuntuisi asua ulkomailla ilman vanhempia ja ystäviä. Mitkä olisivat hyvät/huonot puolet? Pyydä heitä kuvittelemaan yksin tehty, pitkä ja raskas matka ilman tietoa tulevasta.

VAIHTOEHTO

Rohkaise oppilaita tutkimaan ilman huoltajaa olevien alaikäisten tilannetta omassa maassaan, ja aloitteita, joita on tehty heidän auttamiseksi. Oppilaat voivat halutessaan ryhtyä kirjeenvaihtoon heidän kanssaan.

● VAIHE 2 KUVATEKSTIEN KIRJOITUS

Jaa luokka neljään ryhmään. Näytä ilman huoltajaa olevien alaikäisten ottamat neljä valokuvaa (A4-koko).⁴

Pyydä jokaista ryhmää valitsemaan yksi kuva ja anna heidän kertoa, miksi he valitsivat juuri nämä kuvat. Jokainen ryhmä keksii sen jälkeen lyhyen tarinan/kuvatekstin omaan kuvaansa ja esittelee sen luokalle. Toisilla ryhmillä on mahdollisuus kommentoida tai esittää vaihtoehtoisia kertomuksia.

Lue sitten alkuperäiset kuvatekstit ja anna yhteenvedo kuvaajien elämäntarinoista (tarinat alla).

● VAIHE 3 POSTIKORTTIEN KIRJOITUS

Jokaisen oppilaan tulee valita yksi kuva ja kirjoittaa sen pohjalta postikortti vanhemmille tai ystäville ilman huoltajaa olevan alaikäisen näkökulmasta. Oppilaiden tulisi kuvata kortissa tunteita, kotoutumiseen liittyviä asioita, maan hallinnollista tilannetta jne.

● VAIHE 4 KOULU- TAI KOTITEHTÄVÄ

Oppilaat vaihtavat aiemmin kirjoittamansa postikortit ja vastaavat toisilleen perheen tai ystävien näkökulmasta.

⁴ Lähde: Photovoice-järjestön "Transparency"-hanke. Photovoice on järjestö, joka on perustanut valokuvaustyöpajoja syrjäytyneille ihmisille eri puolilla maailmaa, ja auttaa heitä valokuvauksen avulla ilmaisemaan itseään. Lisätietoja: <http://www.photovoice.org/html/galleryandshop/photogalleries/index.htm>

● VALOKUVAAJIEN TARINAT

FLORIAN, 17-VUOTTA, ROMANIA

“Olen kotoisin Romaniasta. Muistelen usein kaunista kotimaatani. Ajattelen ystäviäni, perhettäni ja tuttuja paikkoja. Olen ollut täällä nyt kahdeksan kuukautta. Asun yksin hotellissa. Joka päivä menen kouluun oppimaan kieltä. Koulun jälkeen menen tanssitunnille, jossa opiskelen modernia ja turkkilaista tanssia. Pidän kavereiden kanssa keskustelemisesta ja diskossa käymisestä, koska siellä tapaa uusia ihmisiä. Suosikkilaulajani on Britney Spears. Pidän musiikista ja laulujen kirjoittamisesta, soitan harmonikkaa ja kosketinsoittimia. Kun olen oppinut kielen, haluan opiskella ja myöhemmin työskennellä studiotuotannon alalla.”

HAWDIN, 17-VUOTTA, IRAK

“Minun nimeni on Hawdin. Olen pakolainen. Olen kotoisin Kirkukista, joka on provinssi Irakissa. Nyt elän Euroopassa. Isäni kuoli Irakin ja Iranin välisessä sodassa vuonna 1988. Äitini kuoli sairastuttuaan vuonna 2001. Minulla on vain yksi sisko ja hän on naimisissa Irakissa.

Asuin Irakissa isäni veljen luona kaukana konflikteista ja ongelmista. Minulla oli tyttöystävä, rakastin häntä paljon. Hän oli minulle koko maailma. Jos näkisin häntä päivän ajan, tuntisin itseni onnettomaksi ja toivottomaksi. Me jaoimme niin paljon toistemme kanssa ja suunnittelimme rakentavamme paratiisin tähän maailmaan.

© Florian / Transparency / PhotoVoice

KYSYMYSMERKKI, Florian

En tunnista itseäni kuvasta. Tiedän nimeni ja muita asioita, mutta en tiedä mitä teen täällä. Omalla kielelläni voisoin kertoa monia asioita itsestäni, mutta vieraalla kielellä puhuminen on vaikeaa.

© Florian / Transparency / PhotoVoice

UNELMOINTI, Florian

Olin ystäväni talossa. He soittivat turkkilaista musiikkia ja pikku tyttö alkoi tanssimaan. Pidän hänen uneksivasta ilmeestään.

© Hawdin / Transparency / PhotoVoice

YSTÄVÄNI, Hawdin

Tämä on ystäväni 'Bomi'. Ostin hänet, kun asuin yksin ja tarvitsin ystäviä. Joskus puhun hänelle. Hän ei puhu takaisin.

Saddamin diktatuuri ei antanut minun elää elämäni, vaan käänsi kaikki tulevaisuuden toiveeni helvetiksi. Minut pidätettiin ja minua kidutettiin kahdeksan päivää kurdipuolueen auttamisesta syytettynä. Enoni maksoi takuut ja pääsin vankilasta.

15 päivää myöhemmin enoni pidätettiin, joten pakenin Eurooppaan. Pakenin ensin Irakista Syyriaan, jossa vietin 25 päivää. Sitten minut laitettiin Istanbuliin menevään kuorma-autoon. Olin Turkissa seitsemän päivää ja sitten minut siirrettiin toiseen kuorma-autoon. Matka oli kamala. Sain syödäkseni vain neljä kertaa enkä nukkunut lähes ollenkaan. Siirryin toiseen kuorma-autoon, enkä nähnyt päivänvaloa kolmeen päivään. Olot kuorma-autossa olivat kaoottiset ja epämukavat. Välillä toivoin olevani kuollut. Kolmen päivän päästä minulle kerrottiin, että olin yhdessä Euroopan suurimmista kaupungeista. Olin hyvin väsynyt, enkä tiennyt mitä tehdä. Salakuljettaja ohjasi minut maahanmuuttoviranomaisten luo ja jätti minut omilleni. Hain turvapaikkaa, ja minua kohdeltiin kunnioittavasti.”

TATIANA, 18, ANGOLA

“Olen Angolasta kotoisin. Olen 18-vuotias ja uusi tässä maassa. Tämä maa on antanut minulle paljon, ja olen siitä hyvin onnellinen ja kiitollinen.

Kaipaankin kuitenkin joitakin asioita kotimaastani. Välillä en ole onnellinen, vaikka kaikki on hyvin. En tiedä miksi. Toivon, että voisin olla kuten kaikki muut, mutta tunnen olevani erilainen.

En tiedä, mitä tekisin tulevaisuudessa ja kaikki antavat erilaisia neuvoja. Olen hyvin kiinnostunut kielistä, mutta pidän myös muista lukiossa opetettavista aineista, kuten teatterista, musiikista ja valokuvauksesta totta kai.”

TYHJÄ JÄÄKAAPPI, Tatiana

Otin tämän kuvan huoneessani. Kaikkein pahinta on, kun jääkaapissa ei ole ruokaa.

TURVAPAIKANHAKU JA SIIRTOLAISUUS MEDIASSA

Kesto: 45 min.

Kaikki ikäryhmät

Tavoitteet

- Ymmärtää minkälainen mielikuva siirtolaisilla ja pakolaisilla on Euroopasta.

- Osoittaa kriittistä ajattelua eri medioista tulevaa siirtolaisia ja pakolaisia koskevaa tietoa kohtaan.

Tarvittavat apuvälineet

- Mediatallenteet DVD-levyltä

VAIHE 1

Kysy oppilailta seuraavat kysymykset:

1. Minkälaisen mielikuvan EU pyrkii antamaan itsestään suhteessa muuhun maailmaan? Mieti eri medioiden, kuten television tai mainonnan luomia mielikuvia yms. (Mikäli aikaa on riittävästi anna oppilaiden tehdä taustatutkimusta aiheeseen liittyen.)

2. Näkevätkö siirtolaiset Euroopan luvattuna maana, 'El Dorado', vai ajattelevatko he sitä suljettuna sisäpiirinä, 'Linnoitus Eurooppana'? Mitä nämä termit tarkoittavat?

Mediassa käytetään usein termejä kuten :

El Dorado on espanjaa ja tarkoittaa suomeksi 'kultaista'. Termi on peräisin Etelä-Amerikan intiaanien mytologiasta. Espanjalaiset valloittajat käyttivät termiä yrittäessään löytää myyttien kuvaaman kultaisen kaupungin ja sen sisältämät rikkaudet. Tänä päivänä termiä käytetään puhuttaessa paikasta, jossa onni ja varallisuus kukoistavat.

Fortress Europe, Linnoitus Eurooppa, on termi, joka viittaa Euroopan rajojen lisääntyneeseen valvontaan ja yrityksiin vähentää siirtolaisvirtoja.

3. Mikä houkuttelee siirtolaisia ja pakolaisia Eurooppaan?

Pyydä oppilaita ensin ajattelemaan niitä syitä, jotka ajavat siirtolaisia ja pakolaisia jättämään omat maansa ja toisaalta niitä syitä, jotka vetävät heitä Eurooppaan (käytä apuna johdanto-osiota, esim. "työntö"- ja "vetotekijät").

Pakolaisuuteen ja siirtolaisuuteen ajavista tekijöistä on lyhyt luettelo alla. Voit myös lisätä siihen muita termejä. Selitä termit ja niiden merkitys oppilaille.

Oppilaiden tulisi selittää, miksi jokainen näistä termeistä voi olla siirtolaisuuteen ajava tekijä tai tarve pakolaisten suojeleluun. Heidän tulisi myös perustella ajatuksensa. Luitko tämän jostakin? Onko tämä jotakin mitä ihmiset yleensä sanovat? Oletko kokenut tämän itse? Tuntevatko he jonkun, jota tapahtuma koskee? Jne.

demokratia
korkea elintaso
turvallisuus
terveydenhoito
tasa-arvo
uramahdollisuudet

koulutus
rauha
ihmisoikeudet
avioliitto
opinnot

● VAIHE 2 OPPILAAT UUTISTENLUKIJOINA (30 min.)

Katsokaa kohta "Media" DVD-levyltä (yht. 2 min.), joka sisältää joukon kuvia (ilman kommentteja) siirtolaisista ja pakolaisista saapumassa pienellä veneellä. Lampedusa-saarelle, joka on yksi Euroopan eteläisimmistä rajoista.

Jaa luokka kolmeen ryhmään: jokaista ryhmää pyydetään kirjoittamaan kuviin liittyvä teksti.

Toista kuvat DVD:ltä sillä aikaa, kun ryhmät kirjoittavat tekstejään. Ryhmille määrätään etukäteen näkökulma, josta tekstit pitää kirjoittaa:

- journalistinen teksti, joka on järkyttynyt tilanteen epäinhimillisyydestä
- journalistinen teksti, joka on vihamielinen ulkomailta saapuvia kohtaan
- journalistinen teksti, joka kommentoi faktoja ja yrittää olla puolueeton ja liittyy tapahtuman laajempaan kokonaisuuteen

Lue tai näytä oppilaille seuraavat huomiot, jotka voivat auttaa kommenttien kirjoittamisessa:

- Vaikka meren yli saapuvien laittomien siirtolaisten ja pakolaisten määrä on lisääntynyt (arviot vaihtelevat nykyisin kahdenkymmenen ja viidenkymmenen tuhannen välillä), joka edustaa vain pientä osaa Euroopan kokonaissiirtolaisuudesta.
- Monet pakolaiset ja laittomat siirtolaiset saapuvat myös EU:n itärajan kautta.
- Suurin osa laittomista siirtolaisista saapuu EU:n alueelle laillisesti, mutta jää maahan viisumin umpeuduttua.

Kun tekstit ovat valmiita, yksi ryhmän jäsenistä lukee ne luokan edessä, DVD voi edelleen pyöriä taustalla.

● VAIHE 3 YHTEENVETO

Keskustele ryhmän kanssa tehtävästä ja siitä, miksi kuvien ollessa samoja, niihin liittyvät tekstit vaihtelevat suuresti. Selitä oppilaille, että eri ihmiset voivat nähdä saman asian hyvin monella eri tavalla ja että se, mitä me näemme ja kuulemme mediassa, on usein subjektiivista pikemminkin kuin pelkästään tosiasioihin perustuvaa.

Keskustele myös siitä, mitä sanottiin ja mitä termejä kommentoijat käyttivät. Mikäli mahdollista, yritä arvioida, mitä sanoja käytettiin kuvien yhteydessä. Millaisesta tulkinnasta ne kertovat? Kuinka sanojen ja kuvien suhde voi vaikuttaa siirtolaisuudesta ja turvapaikanhausta muodostuvaan kuvaan sekä siihen, mitä ajattelemme ja miten ymmärrämme ilmiön.

Kotitehtävä

Etsi siirtolaisuutta tai turvapaikanhakua koskeva lehtiartikkeli ja pyydä oppilaita analysoimaan kotona kyseinen artikkeli ja siinä käytetty näkökulma.

● IHMISKAUPPA JA -SALAKULJETUS

Kesto: 45 min.

15 – 18-vuotiaat

HUOM: Tämä harjoitus ei sovellu herkille oppilaille.

Tavoitteet

- Tiedostaa riskit, joita siirtolaiset ja pakolaiset kohtaavat yrittäessään tavoitella turvaa tai parempaa elämää.
- Puhua peloista, vaaroista ja hyväksikäytöstä, joita ihmiskauppaan ja -salakuljetukseen liittyy.
- Ymmärtää ero ihmiskaupan ja -salakuljetuksen välillä.

Tarvittavat lisälaitteet

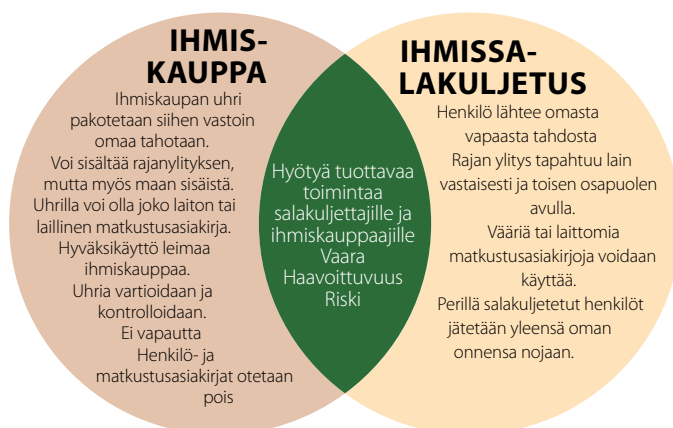
- DVD-soitin ja televisio tai tietokone, videotykki ja valkokangas

● VAIHE 1 IHMISTEN SALAKULJETUKSEN JA IHMISKAUPAN VÄLINEN ERO

Pyydä oppilaita selostamaan ihmissalakuljetuksen ja ihmiskaupan välinen ero omin sanoin.

Tarkenna sen jälkeen käsitteet käyttämällä apuna johdanto-osiota ja seuraavaa kaaviota:

Selitä myös, että eivät kaikki rajanylityksissä avustavat ihmiset ole salakuljettajia. Jotkut ihmiset auttavat siirtolaisia ja pakolaisia rajojen yli humanitaarisista syistä. He saattavat esimerkiksi auttaa vaarassa olevia turvalliseen paikkaan, tai paikkaan, jossa he saavat tarvitsemaansa apua. Ihmisiä, jotka eivät tee salakuljetusta hyötymistarkoituksessa, ei tulisi luokitella "salakuljettajiksi".

● VAIHE 2 MANDYN TODISTUS

Pyydä jotakin oppilasta lukemaan ääneen 19-vuotiaan kamerunilaisen naisen tarina.

Ohje opettajalle: Ole hyvä ja tutustu tekstiin ennen oppituntia, jotta vältät luetuttamasta sitä oppilaalla, jolle sen lukeminen voi olla hankalaa.

Nyt olen valmis kertomaan, ainakin osan siitä, mitä tapahtui. Minun tarinani kertominen ei ole helppoa, mutta ehkä se voi auttaa jotakin muuta ihmistä, ainakin toivon niin.

Tapasin Patrick-nimisen pojan internetissä vuonna 2000. Olin siihen aikaan 19-vuotias. Eräs ystäväni kertoi minulle, että hänen setänsä omisti internet-kahvilan ja että joku siellä työskentelevä auttoi nuoria tyttöjä löytämään itselleen valkoihoisia, kunnollisia aviomiehiä.

Tätä kautta sain yhteyden Patrickiin. Neljä kuukautta myöhemmin hän tuli tapaamaan minua ja esittäytymään perheelleni. Patrick palasi kotiinsa kahdeksi kuukaudeksi, mutta tuli takaisin mennäkseen naimisiin kanssani. Hain matkustusasiakirjoja viranomaisilta ja lähetystöstä. Kolme kuukautta myöhemmin sain vihdoin viisumin ja me lähdimme yhdessä Kamerunista kohti Eurooppaa. Alussa kaikki vaikutti olevan kunnossa. Kaikki oli niin uutta minulle. Olin ensimmäistä kertaa Euroopassa.

Saavuimme kauniiseen taloon. Patrick sanoi minulle, että samana iltana meille tulisi ystäviä juhlimaan saapumistani. Hän otti passini sillä verukkeella, että tarvitsi sitä oleskeluluvan hakemista varten.

En tiennyt, mitä sinä iltana tulisi tapahtumaan. He veivät minut huoneeseen. En tuntenut ketään huoneessa olevista henkilöistä. Olin yhä siinä luulossa, että viettäisin mukavan illan. Tänä ensimmäisenä iltana uudessa "kodissani" minut raikasi niin monta miestä ja naista, että en edes tiedä kuinka monta heitä oli.

Vuosin verta ja minuun sattui kamalasti. Itkin kaikki kyynleet, joita minulla oli, mutta ensimmäinen ilta ei ollut mitään siihen verrattuna, mitä seurasi. Olin vanki, enkä voinut poistua talosta. En voinut paeta seksuaalista hyväksikäyttöä. Ihmiset maksoivat sieppaajilleni. Jos en tehnyt, mitä asiakkaat halusivat, sieppaajat hakkasivat minua. Kuinka kukaan voi tehdä tällaista? He olivat kuin petoja. Kuinka he saattoivat? Tätä jatkui yhdeksän kuukautta. Minua vartioitiin päivin ja öin.

Yhtenä päivänä olin ravintolassa. Kuulin ihmisten puhuvan ewondoa, omaa murrettani. Tiesin heti, he ovat Kamerunista! Aloitin laulun omalla kielelläni. Kerroin siitä, mitä minulle oli tapahtunut. Lauluni auttoi ravintolassa olleita ihmisiä kiinnittämään huomiota tilanteeseeni, ennen kuin minut vietiin takaisin taloon.

Kaksi viikkoa myöhemmin kuulin sireenin äänen. Aloin itkeä ja huutaa kuin hullu. Sen jälkeen en muista muuta kuin heräämiseni sairaalassa. Myöhemmin järjestettiin oikeudenkäynti. Tämän ansiosta myös kaksi muuta tyttöä, jotka oli pakotettu prostituutioon, pelastettiin. Kamerunilaiset, jotka pelastivat elämäni, pitivät minusta huolta ja auttoivat toipumisessa.⁵

Anna oppilaiden reagoida ja kommentoida tarinaa ja selitä heille lyhyesti mitä hyväksikäyttö on.

⁵ Lyhennetty versio dokumentista 'Mandy's testimony' / NordSud.com, Francois Ducat, 2008

● VAIHE 3 REANIN TODISTUS

 Katsokaa DVD:ltä Reanin tarina, jossa hän kertoo matkastaan Eurooppaan. Tarina löytyy myös kohdasta 'ihmiskauppa ja salakuljetus'

Henkilökuvan katsomisen jälkeen pyydä oppilaita selvittämään, mikä esimerkki (Mandy tai Rean) kertoo ihmiskaupasta ja mikä salakuljetuksesta

● VAIHE 4 SISÄISET TUNTEET

 Näytä luokalle tähän harjoitukseen liittyvät kaksi valokuvaa (kuvat rekassa piilossa olevista ihmisistä ja veneestä, joka on täynnä siirtolaisia ja pakolaisia).

Selosta oppilaille, ettei ainoastaan valokuvien perusteella voida tietää mitä kuvassa tapahtuu: onko kyseessä ihmiskauppa, salakuljetus vai rajan ylitys humanitaarisista syistä. Se selviää vain elämäntarinoista.

Selosta oppilaille, että rajan voi ylittää myös vähemmän dramaattisella tavalla (kuten vääriä dokumentteja tai turistiviisumia käyttämällä), mutta että kaikissa kuvatuissa tilanteissa siirtolaisuus on laitonta ja ihmiset haavoittuvia ja alttiita vaaratilanteille.

*Pyydä oppilaita jakaantumaan ryhmiin ja kirjoittamaan lyhyt kertomus siitä, miltä heistä tuntuisi olla yksi näiden valokuvien siirtolaisista tai pakolaisista. Oppilaiden tulee käyttää kertomuksissaan sanoja **pelko, hyväksikäyttö ja vaara**. Oppilaat voivat valita, haluavatko he kirjoittaa kertomuksensa yksin vai ryhmässä.*

Pyydä muutamia oppilaita lukemaan kertomuksensa luokan edessä. Sen jälkeen muiden oppilaiden tulisi keskustella kertomuksista.

©APF

©UNHCR / L. Boldrini

● LINKIT

International Organisation for Migration (IOM)

www.iom.int
Rue Montoyer 40
1000 Brussels
Belgium

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

www.unhcr.org
Rue van Eyck 11b
1050 Brussels
Belgium

European Commission
European Parliament
ICRC - International Committee of the Red Cross
Council of Europe
UN

<http://ec.europa.eu>
<http://www.europarl.europa.eu>
<http://www.icrc.org>
<http://www.coe.int>
<http://www.un.org>

European Youth Forum
European Youth Portal
Against all Odds: educational game about refugees

<http://www.youthforum.org>
<http://europa.eu/youth>
<http://www.playagainstallodds.com/>

JRS
December 18th
Human Rights Watch
Amnesty International
Migrants Rights International
Platform for International Cooperation
on Undocumented Migrants
European Council on Refugees and Exiles
Refugee Education Trust

www.jrs.net
<http://www.december18.net>
<http://hrw.org>
<http://www.amnesty.org>
<http://www.migrantwatch.org>

<http://www.picum.org>
<http://www.ecre.org>
<http://www.r-e-t.com>

Eurasyllum
MPG - Migration Policy Group
Migration Policy Institute
Forced Migration Online

<http://www.eurasyllum.org>
<http://www.migpolgroup.com>
<http://www.migrationpolicy.org>
<http://www.forcedmigration.org>

Belgique/België

Centre d'égalité des chances
Centrum voor gelijkheid van kansen
en voor racismebestrijding

www.diversite.be

www.diversiteit.be

Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides
Commissariaat generaal voor de Vluchtelingen en
de Staatlozen

www.cgra.org

www.cgvs.be

FEDASIL

www.fedasil.be

Ceska republika

Sdružení pro integraci a migraci
OPU
SOZE
Ministerstvo vnitra České Republiky

<http://www.uprchlici.cz/>

www.opu.cz

www.soze.cz

www.mvcr.cz

Deutschland

Bundesamt für Migration und Flüchtlinge
Zuwanderung
Das Integrationsportal

www.bamf.de

www.zuwanderung.de

www.integration-in-deutschland.de

Eesti

Kodakondsus- ja Migratsiooniamet
Eesti Migratsioonifond
Inimkaubanduse ennetamine:
metodologia tööks noortega

www.mig.ee

www.migfond.ee

Käsikäes: Pagulaste ja varjupaigataotlejate
laste integreerimine Eesti haridussüsteemi

[http://iom.fi/content/
view/35/47/#Prevention_2005](http://iom.fi/content/view/35/47/#Prevention_2005)

[http://www.meis.ee/est/
raamatukogu/?view=view&ID=178](http://www.meis.ee/est/raamatukogu/?view=view&ID=178)

Ελλάδα

Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής
UN Greece

www.imepo.gr

www.ungreece.org

España

Comisión española de Ayuda al Refugiado
Ministerio de Trabajo e Inmigración
Ministerio de Interior

www.cear.es

www.mtin.es

www.mir.es

France

Ministère de l'immigration, de l'intégration,
de l'identité nationale et du développement solidaire
Office français pour la protection
des réfugiés et des apatrides

<http://www.immigration.gouv.fr>

<http://www.ofpra.gouv.fr/index.html>

Ireland/Eire

National Action Plan Against Racism
Forum on Migration and Communication

<http://www.diversityireland.ie/>

<http://www.fomacs.org>

Italia

Ministero dell'Interno
Consiglio Italiano per i Rifugiati

www.interno.it

www.cir-onlus.org

Κύπρος

Υπηρεσίας Ασύλου

[http://www.moi.gov.cy/MOI/asylum/Asylum.
nsf/DMLindex_gr/DMLindex_gr?OpenDocument](http://www.moi.gov.cy/MOI/asylum/Asylum.nsf/DMLindex_gr/DMLindex_gr?OpenDocument)

Latvija

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Latvijas valsts mājas lapa par bēgļu lietām

www.pmlp.gov.lv

www.refugees.lv

Lietuva

Darbaz
Migracijos Informacijos Centras

www.darbaz.lt
www.iom.lt/infocentras

Luxembourg

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

<http://www.mae.lu>

Magyarország

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH)
Menedék Migránsokat Segítő Egyesület
IOM Közép- és Délkelet-Európai Regionális Képviselete:
ENSZ Menekültügyi Főbiztosság Közép-Európai Regionális Képviselete:

<http://www.bmbah.hu/>
<http://menedek.hu/>
www.iom.hu
www.unhcr.hu

Malta

Koperazzjoni Internazzjonali
People for change Malta

www.kopin.org
<http://www.pfcmalta.org/>
<http://www.pfcmalta.org/teachtheworld.html>

Nederland

VluchtelingenWerk Nederland
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

www.vluchtelingenwerk.nl
www.coa.nl

Österreich

Nationaler Kontaktpunkt Österreich
im Europäischen Migrationsnetzwerk
Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen

www.emn.at
<http://www.migrant.at>

Polska

Polskie Forum Migracyjne
Polacy za granicą, cudzoziemcy w Polsce

<http://www.forummigracyjne.org/pl/index.php>
<http://www.migracje.gov.pl/>

Portugal

Ministério da Administração Interna
Alto Comissariado para a
Imigração e Diálogo Intercultural

<http://www.mai.gov.pt/>
<http://www.acidi.gov.pt/>

Slovenija

Slovenska filantropija
Ministrstvo za notranje zadeve

<http://www.filantropija.org/>
[http://www.mnz.gov.si/si/delovna_podrocja/
upravno_notranje_zadeve/](http://www.mnz.gov.si/si/delovna_podrocja/upravno_notranje_zadeve/)

Suomi

Suomen Pakolaisapu
Pakolaisneuvonta ry

www.pakolaisapu.fi
www.pakolaisneuvonta.fi

Slovensko

Migračné informačné centrum IOM
Liga za ľudské práva

www.mic.iom.sk
www.hrl.sk

Sverige

Webbsida rörande migration
Regeringens webbsida om asyl
UNHCRs webbaserade upplevelse
- och kunskapsspel om flyktingar

www.migrationsverket.se
www.regeringen.se
www.motallaadds.org

United Kingdom

UK Borders Agency
Refugee Council UK
IOM UK office

<http://www.bia.homeoffice.gov.uk/>
<http://www.refugeecouncil.org.uk>
www.iomuk.org

料 号	
品名规格	
数 量	
生产日期	

* Koculu General
 * 2700
 * Ronkin Center
 * Manila

訪客 - 批准由下列入境
 日期起逗留 90 天
 VISITOR - Permitted to remain
 (or alias) 90 d from date of
 entry on 06 JUN 2007

